

Pientä puuhastelua
suurella sydämellä

Kajaanin UNICEF-vapaaehtoisryhmä 30 vuotta

Puheenjohtajan tervehdys

Tänä vuonna UNICEFin Kajaanin vapaaehtoisryhmä viettää 30-vuotisjuhliaan. Ryhmä on perustettu 25.2.1995. Saimme aloittaa juhlavuotemme uuden pääsihteerimme Annina Tanhuanpään vierailulla entisen kotikaupunkinsa vapaaehtoisryhmässä 20.2.2025. Hän kertoi meille UNICEFin kuulumisia ja onnitteli ryhmää tuloksekkaasta 30 vuoden työstä. Samalla tutustuttiin, käytiin keskusteluja ja juotiin juhlakahvit. 30-vuotisjuhlavuosi huipentuu 8.11.2025 järjestettävään UNICEFin hyvän tahdon lähettilään Iiro Rantalan konserttiin.

Kajaanin vapaaehtoisryhmässä on noin 30 jäsentä, osa kajaanilaisia ja osa sotkamolaisia. Aktiivisia toimijoita on lähes puolet. Kajaanin lisäksi toimintaa on myös Sotkamossa, joka on nykyään UNICEFin Lapsiystävällinen kunta. Ryhmä kokoontuu noin kerran kuukaudessa. Varainhankintaa tehdään lipaskeräyksin ja osallistumalla erilaisiin tapahtumiin, joista tärkeimmät ovat Hyväntekeväisyysgolf Katinkullassa, Kajaanin Markkinakatu, Lapsen oikeuksien päivään liittyvä yhteistyö ja ryhmän oma joulumyynti. Myytäviä tuotteita ovat UNICEF-kortit, ryhmän omat tuotteet – nuket, erilaiset käsityöt, UNI-sukat ja arvat. Lisäksi pullonpalautuskuiteista saatu tuotto on merkittävä tulonlähde. UNICEFin näkyvyys ja vaikuttamistyö on tärkeää.

Vapaaehtoistoiminta antaa meille hyvää mieltä ja iloa, tyytyväisyyttä ja uusia ystäviä. Jäsenet voivat toteuttaa omia vahvuuksiaan ja saada vastuuta eri tehtävien hoitamiseen. Ryhmä tekee hyvää yhteistyötä maailman hädässä olevien lasten auttamiseksi. Olen iloinen siitä, että olemme saaneet joukkoomme lisää jäseniä, tuoreita ajatuksia ja uusia avauksia. Toivon, että tämä trendi jatkuu myös tulevinä vuosina. Uudet jäsenet ovat aina tervetulleita mukaan!

Haluan kiittää kaikkia vapaaehtoisia näiden vuosien varrella tekemästänne arvokkaasta työstä. Lämmin kiitos lipaskerääjät, lahjoittajat, tapahtumien järjestäjät ja tukijat, käsityöntekijät, kaikki yhteistyökumppanit, media ja UNICEFin henkilökunta! Lopuksi erityiskiitos ryhmämme jäsen Anitta Juntuselle, joka on paneutunut 30-vuotiseen historiaamme, sen asiakirjoihin ja tiedotteisiin sekä tehnyt haastatteluja, joiden pohjalta hän on koonnut ja kirjoittanut tämän julkaisun juhlavuotemme kunniaksi.

Aila Vähämaa
vapaaehtoisryhmän puheenjohtaja

UNICEF Suomessa

UNICEF (United Nations' International Childrens Emergency Fund) on YK:n lastenjärjestö, jonka toiminta perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen ja joka ylläpitää kansainvälistä lastenavun rahastoa. Järjestö perustettiin vuonna 1946 ja sen perustehtävä on lapsen oikeuksien vahvistaminen ja heikoimmassa asemassa olevien lasten auttaminen kaikkialla maailmassa. UNICEF on kansainvälisesti tunnettu, arvostettu ja luotettu järjestö, joka toimii 190:ssä valtiossa. Nobelin rauhanpalkinto myönnettiin UNICEFille vuonna 1965.

Suomen UNICEF ry perustettiin vuonna 1967, mutta UNICEF auttoi Suomea jo toisen maailmansodan jälkeen vuosina 1947–1951. UNICEF tuki Suomen terveydenhuoltoa ja lasten koulunkäyntiä materiaaliavulla. Ravinto oli niukkaa ja yksipuolista sodan ja vähäsateisten kesien jälkeen ja pilaantunut maito aiheutti ripulitauteja. Aliravitsemus ja ripuli olivat kaiken ikäisten lasten yleisimpiä kuolinsyitä. UNICEF tuki Suomen terveydenhuoltoa antamalla ruoka-apua, rokotteita, laitteita ja lääkkeitä. Järjestö toimitti maahamme maidonjäähdytys- ja pastörintikoneita, joilla lasten ripuli saatiin kuriin. Tuberkuloosi oli lapsilla yleinen ja vuonna 1948 Suomessa rokotettiin 325 000 lasta UNICEFin toimittamilla rokotteilla. Taudin jatkoseurantaa varten lahjoitettiin 9 pienoisoröntgenkonetta. Penisilliiniä saatiin torjumaan syfilistartuntoja, joita lapset saivat synnytysten yhteydessä.

UNICEF pyrki mahdollistamaan lasten koulunkäyntiä antamalla vaate- ja kenkäapua. Järjestön toimittama puuvilla tehtiin flanelliksi ja toimitettiin tarvitseville vaatteiden valmistamiseksi, ja vähävaraisille perheille jaettiin villalankaa. Arviolta noin 20 000 lasta ei päässyt kouluun talvikenkien puuttumisen vuoksi. Tyylikenkä Oy valmisti 50 477 kenkäparia UNICEFin toimittamasta nahasta, ja ne toimitettiin kansakoulupiireille jaettavaksi niitä eniten tarvitseville. Kenkien pohjassa luki UNICEF. Kainuu oli ensimmäisten UNICEFin avunsaajien joukossa Suomessa.

Suomi on auttanut UNICEFin kautta maailman hädänalaisia lapsia ja perheitä lähes 70 vuotta. UNICEF kerää varoja, pyrkii vaikuttamaan Suomen kehityspolitiikkaan ja toimii lapsen oikeuksien vahvistamiseksi kehittyvissä maissa yhdessä paikallisten viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Kotimaassa työ kohdentuu lapsen oikeuksien edistämiseen kunnissa, kehityspolitiikassa ja yritysten toiminnassa sekä globaalikasvatukseen kouluissa. Järjestö tekee yhteistyötä valtionhallinnon, kuntien, yritysten, järjestöjen, yliopistojen ja koulujen kanssa. Järjestäytyneitä vapaaehtoisryhmiä on 29, joissa toimii noin 1500 vapaaehtoista. UNICEFin paikallisten vapaaehtoisryhmien tehtävänä on varojen keruu maailman hädänalaisille lapsille sekä tiedon levittäminen kotimaan ja maailman lasten tilanteesta ja avun tarpeesta omilla paikkakunnillaan.

Pienten alkujen päivä - Kajaanin UNICEF-ryhmän perustaminen

Lea Eklund (vas) ja Liisa-Maija Susiluoto 25.2.1995.

UNICEFin Kajaanin toimintaryhmän (myöhemmin vapaaehtoisryhmä) perustava kokous pidettiin 25.2.1995 Runtinpuodissa. Paikalla oli 7 tulevaa jäsentä, mutta ryhmään oli jo ilmoittautunut 16 jäsentä alustavan perustamispäätöksen jälkeen marraskuussa 1994. Tuolloin paikalla oli myös Suomen UNICEF-yhdistyksen vapaaehtoistyön koordinaattori Liisa-Maija Susiluoto, joka innosti paikalla olleita ryhmän perustamiseen, sillä maamme keskisuurista kaupungeista ainoastaan Kajaanissa ja Kotkassa ei vielä silloin ollut omaa ryhmää.

Susiluodon näkemys oli, että *'toimintaryhmää ei kannata perustaa, ellei paikkakunnalta löydy ketään tulisieluista, asialle omistautunutta henkilöä'*. Kajaanissa UNICEFin toimintaryhmän ei tarvinnut aloittaa työtä tyhjästä, sillä Lea Eklund oli myynyt ansiokkaasti UNICEFin tuotteita ns. tilimyyjänä jo 24 vuotta. Susiluoto innosti läsnä olevia mukaan toimintaan, joka tarjosi osallistumismahdollisuuden kaikille. Heillä, jotka eivät pystyneet tukemaan toimintaa taloudellisesti, oli mahdollisuus osallistua antamalla työpanoksensa vapaaehtoisena ryhmän toimintaan. Tilaisuudessa Lea

Eklund palkittiin Suomen UNICEF-yhdistyksen 'Yksi parhaista' -palkinnolla, Kristiina Louhen tekemällä grafiikanlehdellä.

Perustavassa kokouksessa 25.2.1995 ryhmän puheenjohtajaksi valittiin kokouksen koollekutsuja Lea Eklund. Varapuheenjohtajaksi tuli Anne Huotari, joka valittiin myöhemmin samana vuonna kansanedustajaksi, ja sihteeri-tiedottajaksi Kaisa Reini. Muiden ryhmän toimihenkilöiden nimikkeet kuvastavat hyvin toiminnan painotuksia: varainhoitajaksi valittiin Riitta Matikainen, varainhankintavastaaviksi Anne Huotari ja Ani Sinisalo, tuote- ja varastovastaavaksi Kaija Hiekkalinna, myyntipistevastaavaksi Lea Eklund ja kouluvastaaviksi Ritva Niskanen ja Helena Pursiainen. Toimintamuodoiksi suunniteltiin lipaskeräyksiä, tuotemyyntiä, rahalahjoitusten hankkimista sekä esitelmien, vierailujen ja tapahtumien järjestämistä.

Kajaanin vapaaehtoisryhmän perustaminen liittyi aikaan, jolloin valtion tuki lasten kehitysapuun UNICEFin kautta oli romahtanut. Suomen sanottiin tehneen maailmanennätyksen kehitysavun leikkaamisessa 3,5 miljardista 1,5 miljardiin markkaan. Samaan aikaan UNICEFin vapaaehtoisryhmien määrä oli lisääntynyt eri puolilla maata niin että paikallisia ryhmiä oli 41, joissa toimi noin 2000 vapaaehtoista. Suomen UNICEFin pääavustuskohdeet olivat tuolloin Nepalissa ja Guineassa. Budjetista $\frac{3}{4}$ koostui valtion kehitysavusta ja loput yksityisten lahjoituksista.

Kainuun lasten hädänalainen tilanne 1940-luvulla sotien ja ennätyksellisen kuivuuden jälkeen oli kirkkaana Kajaanin ryhmän perustajien muistissa. Pohjois- ja Itä-Suomen alle 2-vuotiaista lapsista 70–90 % oli riisitautisia. Tautien vastustuskyky oli alhainen, kulkutaudit yleisiä ja ripulitaudit olivat täälläkin lasten yleisin kuolinsyy. Vanhimmat kajaanilaiset vapaaehtoiset muistavat UNICEFin elintarvikelahjoitukset, joista hekin pääsivät osallisiksi. Maitojauhetta, sokeria, suolakalaa, laardia ja kalanmaksaöljyä jaettiin tarvitseville neuvoloissa, kouluissa, lastenkodeissa ja sairaaloissa. *'Saahaanko me huomennäki syyä?'* muisti eräs vapaaehtoinen n. 10-vuotiaan pojan kysyneen sairaalassa syötyään UNICEFin toimittamaa jauhovelliä Kajaanissa vuonna 1947. Lasten painonkehitystä seurattiin UNICEFin ohjeiden mukaisesti.

Ensimmäinen toimintavuosi loi suuntaviivat vapaaehtoisryhmän tulevien vuosien työlle. Laadittiin toimintasuunnitelma, haettiin toimintamuotoja ja -tapoja, jaettiin tehtäviä ja vastuita ryhmän jäsenille, luotiin paikallista yhteistyöverkostoa ja tiedotettiin toiminnan alkamisesta. Kajaani-yhtiö oli antanut Kajaanin naisyhdistyksille seminaarin vierestä yhteisen toimitilan marraskuussa 1994, yhtiön puutarhurin entisen asunnon, joka tunnettiin nimellä Runtinpuoti. Sieltä myös unicefilaiset saivat myynti- ja kokoustilat ja UNICEFin tiedotusmateriaalit esilläolopaikan.

Toimintamuodot olivat periaatteessa samanlaisia kuin muillakin UNICEF-paikkakunnilla: tuotemyynti, varojen keruu ja tiedottaminen UNICEFin toiminnasta ja maailman lasten tilanteesta. Toimintavuoden edetessä pohdittiin, miten tuotemyyntiä saataisiin tehostettua. Kokousmuistioihin kirjattiin päätös *'jokainen jäsen oli velvollinen järjestämään oman varainkeruutapahtuman'*. Niinpä jäsenet järjestivät omaehtoisesti pikkutapahtumia ja henkilökohtaisia projekteja, esimerkiksi joulu- ja onnittelukorttien myymistä työpaikoilla. Lisäksi edellytettiin, että ryhmän jäsenet tiedottavat kukin omilla

tahoillaan UNICEFin toiminnasta ja tavoitteista. Oman lisänsä työhön toi valmistautuminen vuonna 1996 järjestettävään UNICEFin 50-vuotisjuhlaan. Ensimmäisen toimintavuoden lopussa järjestettiin vuosien kuluessa perinteeksi muodostunut UNICEF-näyttely ja korttinäyttely kaupunginkirjastossa.

UNICEF-toiminta oli henkeäsalpaavan aktiivista yhdistyksen ensimmäisinä toimintavuosina – varsinkin kun enemmistö vapaaehtoisista oli työelämässä olevia virkanaisia ja perheenäitejä. Vuoden lopussa todettiin, että jäsenmäärä oli noussut 29:ään ja tuotemyynti ja varojen keruu olivat tuottaneet yhteensä noin 87 000 mk. Varainkeruun tuotosta 75 % meni Nepalin ja Guinean kyläohjelmiin ja erillisten Bosnia-hätäpukeräysten tuotot menivät Bosniaan.

Bosnian sota

- käytiin 29.2.-1992-21.11.1995 serbien, kroaattien ja Bosnian muslimien välillä
- raaka ja verinen
- kaikki sodan osapuolet syylistyivät etnisiin puhdistuksiin

UNICEFin apu Bosnian sodan uhreille

- ruokaa, lääkkeitä ja vaatteita pakolaisleireihin
- lasten pelkojen ja turvattomuuden tunteiden purkaminen draaman ja piirtämisen avulla
- Suomesta kerätyt varat mahdollistivat Tuzlan ja Zenican pakolaisleirien lasten koulunkäynnin

Unicefin vapaaehtoisryhmä toiminut 20 vuotta Kajaanissa

Unicefin Kajaanin vapaaehtoisryhmä on toiminut 20 vuotta. Ryhmä on pystyttänyt kaupunginkirjaston aulaan näyttelyn, joka kertoo sen toiminnasta.

Unicef on YK:n lastenjärjestö, joka perustettiin 1946 helpottamaan lasten asemaa sodanjälkeisessä Euroopassa. Suomen Unicefin itsenäinen toiminta alkoi vuoden 1967 alusta.

Varainhankinta alkoi pääasiassa korttien myynnillä, ja toiminta perustui täysin vapaaehtoisjoukkojen innokkuuteen.

Työmme maailman lasten auttamiseksi on entistä enemmän tarpeellista.

Unicefin Kajaanin vapaaehtoisryhmän tiedottaja **Viena Lompolo**.

Nykyisin varainkeruuta tehdään lipaskeräyksillä, joista näkyvin Ka-

Vuonna 2010 Kajaani oli Unicef-kaupunki. Kohteena olivat Eritrea ja Kaliningrad. Tavoitteena oli kerätä yksi euro per asukas. Mukaan otettiin koko Kainuu. Innokkaalla yhteistyöllä sekä Kajaanin ja maakunnan avustuksella 100 000 euron tavoite jopa ylittyi hieman.

”Tuosta vuodesta jäi varmaankin kaikille mukana olleille hyvä mieli.”

Tällä hetkellä maailmassa on 60 miljoonaa pakolaista, joista puolet on lapsia. Unicef yhteistyökumppaneineen auttaa lapsia Syyriassa ja lä-

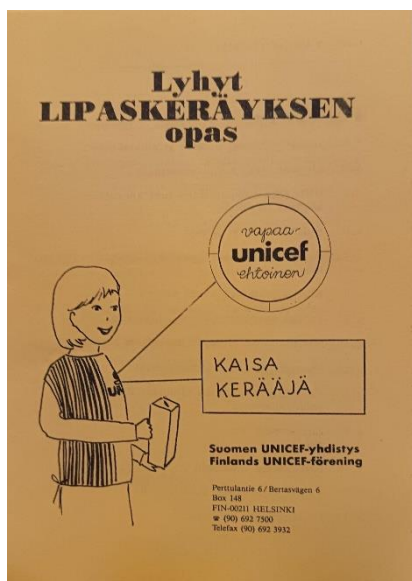
Pientä ponnistusta suurella sydämellä

Kajaanin UNICEFin vapaaehtoisryhmän toimintaa ovat ohjanneet puheenjohtajat: Lea Eklund 1995–2001 (senioripuheenjohtaja 2002), Ani Sinisalo 1. varapuheenjohtaja 2002, puheenjohtaja 2003–2017, ja Aila Vähämaa 2018-. Varojen keräys, tiedottaminen ja vaikuttamistyö ovat olleet keskeistä toiminnassa. Varoja on kerätty joko valtakunnallisesti nimettyyn avustuskohteeseen kohdennetuilla lipaskeräyksillä tai yleisesti hädänalaisessa asemassa oleville lapsille tarkoitetuilla hätäapukeräyksillä. Tuotemyynti ja tapahtumat ovat tuoneet merkittävän lisän varojenkeruuseen.

Tiedottaminen ja vaikutustyö ovat niveltyneet UNICEFin tunnusten alla toteutettuihin varainkeruu- ja muihin tapahtumiin, jotka ovat muistuttaneet kaupunkilaisia siitä, että maailmassa on hädänalaisia lapsia. Vaikuttamistyöllä pyritään luomaan ja vahvistamaan myönteistä asennetta meistä kaukana olevien hädänalaisten lasten auttamiseksi ja lapsimyönteisyyden lisäämiseksi omassa kaupungissamme. Näyttelyt, esitelmät ja kouluvierailut ja yleisötapahtumat ovat olleet tärkeä osa vaikuttamistyötä.

Rahakeräykset

Toiminnan alkuvaiheessa järjestettiin vuosittain useita eri tavoin toteutettuja rahakeräyksiä: päiväkeräykset pääpostilla, karkauspäivän listakeräys koko helmikuun ajan, tonkkakeräys Alkon edessä vapun alla, lapsen oikeuksien päivän yhteydessä marraskuussa, ja lentokentällä oli maapallolipas koko vuoden. Lipaskeräyksiä järjestettiin mahdollisuuksien torilla, naisten kiekka -juoksutapahtumassa, Jazz-keväässä, markkinakadulla heinäkuun alkupuolella, ja taiteiden yössä alkusyksystä. Rahakeräysten tuotto meni lasten hätä- ja kriisiapuun.

Keväisin on järjestetty Janopäivän keräys, jossa kootaan varoja puhtaan veden ja sanitaation järjestämiseksi kriisialueilla ja hätätilanteisiin varautumiseksi. Ensivuosina Janopäivän keräyksiä toteutettiin Merita-pankissa ja tavarataloissa, kuten S-marketissa, Citymarketissa, Prismassa ja Maxi-Makasiinissa sekä ammattiopistolla ja ammattikorkeakoululla. Janopäivän keräyksen organisointiin panostettiin voimavaroja. Keräyksen vastuhenkilö suunnitteli ja organisoi sen yhdessä muiden UNICEFin vapaaehtoisten kanssa, mutta toteutukseen osallistui ryhmän ulkopuolisia henkilöitä, jotka halusivat antaa aikaansa ja osaamistaan keräyksen toteuttamiseen.

Yhteistyö Janopäiväkeräysten toteuttamiseksi peruskoulujen ja oppilaitosten kanssa aloitettiin 2000-luvun alkupuolella. Keräyksien valmistelu alkoi tarvittavien lupien hankkimisesta rehtoreilta, joka yleensä edellytti heidän henkilökohtaista tapaamistansa. Keräykset toteutettiin Lyseon, Hauholan ja Keskuskoulun peruskoulujen sekä ammattiopiston ja ammattikorkeakoulun kanssa. Koulujen opinto-ohjaajat olivat vapaaehtoisryhmän keräysvastaavan yhteistyökumppaneita. Opinto-ohjaajat nimesivät yhdessä opettajien kanssa luokan, joka osallistui keräykseen ja keräykseen osallistuville laadittiin kahden tunnin työvuorot. Keräysvastaava perehdytti opinto-ohjaajat keräystapahtuman tarkoitukseen ja UNICEFin toimintaan, ja he suunnittelivat yhdessä keräyksen toteutuksen. Opet ja/tai opettajat, jotka halusivat käyttää opetusaikaansa keräyksen toteutukseen, huomioivat keräyksen oman oppiaineensa sisällöissä. Keräysaika oli osa tavallista koulupäivää ja oli kirjattu lukujärjestykseen.

Toteutuksessa mukana olleet vapaaehtoiset muistelevat, miten koululaiset lähtivät innostuneina ja vähän jännittyneinä keräyspaikoilleen. Ysiluokkalaiset pojat keräsivät rahaa keskustan ulkopuolella olevista liikkeistä, sillä heillä oli mopot kulkuvälineenä. Keräyksissä mukana olleet muistavat, miten murrosikäiset pojat kurvasivat pärisevillä mopoillaan Maxi-Makasiinin pihaan ja tulivat reippaasti kauppaan keräämään varoja hädänalaisille lapsille. Keräyspaikalla heidän tukenaan oli unicefilainen, opettaja tai joku aikuinen lippaineen niin ettei koululaisten tarvinnut olla keskenään. Yleensä koululaiset olivat kohteliaita ja asiallisia ja saivat kiitosta kauppojen asiakkailta ja henkilökunnalta. Yksittäisiä kriittisiä kysymyksiä tuli siitä, kuka vastaa, jos alaikäiselle sattuu jotakin odottamatonta? Yhdessä koulussa opo valmisti koululaisille todistuksen vapaaehtoistyöhön osallistumisesta.

Janopäiväkeräys oli intensiivinen tapahtuma. Koulujen Janopäivävastaava oli keräyspäivinä kiireinen eikä hänellä ollut käytössään autoa, joten hän kuljetti rahalippaita polkupyörällään pitkin kaupunkia niin että kolikot kilisivät laukussa olevissa lippaissa. Keräysvastaava keräsi rahaa vapaatunneillaan ja -aikanaan. Hänen opettajapuolionsa oli aktiivisesti mukana koulujen Janopäiväkeräyksissä, joten siitä tuli pariskunnan yhteinen keväharrastus. Janopäiväkeräys valittiin useampana vuonna vuoden innostavimmaksi tapahtumaksi.

Lipaskeräyksiä on edelleen toteutettu vuosittain, vaikka niiden määrä on vähentynyt. Nykyään keväällä on Janopäivän keräys Prismassa ja/tai Citymarketissa, riippuen käytettävissä olevien kerääjien määrästä. Lipaskerääjät ovat paikalla kaupungin järjestämissä tapahtumissa, kuten markkinakadulla heinäkuussa ja Linnanvirta -tapahtumassa elokuussa. Prismassa ja /tai Citymarketin kanssa toteutetaan kekritapahtuma marraskuussa ja 4 viikkoa kestävä joulumyyjäiset Prismassa. Kajaanihallin joulutorilla on myös lipaskeräys. Viime vuosina Sotkamossa on järjestetty lipaskeräykset samaan aikaan kuin Kajaanissa.

Lipaskeräyksistä vastaavat on valittu vuosikokouksessa. He organisoivat lipaskeräykset ja huolehtivat lippaista. Keräysvuorot sovitaan yhteisessä kokouksessa. Kajaanin ryhmällä on 30 luvallista keräyslippasta, joista 27 on pieniä keräyslippaita, ja 2 isoa on pysyvästi pullonpalautuksessa Kajaanin Prismassa ja Sotkamon K-supermarketissa. Lisäksi on pänikkä, jota on kierrätetty useammassa paikassa ja tapahtumassa, aina Alkon edestä kävelykadulle ja sieltä laskettelurinteeseen. Vuosien kuluessa on todettu, että pänikkä ei innosta ihmisiä lahjoittamaan ja niinpä se on siirretty syrjään.

Nyt hyvänä yhden päivän keräystuloksena pidetään 400–500 €:n summaa. Mobiilimaksamisen yleistyessä koko päivän keräyksen tuloksena lippaan pohjalla saattaa olla vähemmän kuin 100 €. Koko maailmaa koskettava katastrofi tai hätätilanne, kuten Ukrainan sota, herättää ihmisten halun auttaa, mutta paikallisesti tai valtakunnallisesti sovittuihin hätäapukeräyksiin lahjoitetaan vähemmän. Ihmiset, jotka lahjoittavat säännöllisesti lipaskeräyksissä, tietävät millaiselle järjestölle avustus menee, eivätkä he kyseenalaista varainkeruuta, sillä he haluavat auttaa. Kerääjät saattavat kuulla joskus kommentteja, että *'eikö kotimaassakin ole autettavia lapsia ja perheitä, miksi ette auta heitä vaan lähetätte apua jonnekin Nepaliin?'* Rahallisen tuloksen lisäksi lipaskeräysten tärkeä merkitys on pitää UNICEF työtä näkyvillä ja muistuttaa ihmisiä, että maailmassa on paljon hädänalaisia lapsia ja perheitä.

Tuotemyynti

Alkuvuosina vapaaehtoisryhmän myyntitoiminta painottui UNICEFin omien merkkituotteiden myyntiin. Myytävät tuotteet olivat korkealaatuisia ja tarkoitettu kaikenikäisille. Valikoimassa oli lasten leluja ja tavaroita, pelejä, kalentereita, kyniä, T-paitoja, käsilaukkuja, kaulahuiveja, koruja, kynttilöitä, muistoadresseja ja joul- ja pääsiäiskortteja. Tuotteet oli valmistettu kehittyvissä maissa, ja Suomen UNICEFille ne tulivat Sveitsin kautta. Ryhmän vapaaehtoiset vastasivat vuorollaan myyntipisteistä ja tuotteiden myynnistä. Myyntitulo luovutettiin rahastonhoitajalle, joka laski sen yhdessä puheenjohtajan kanssa ja tilitti summan kokonaisuudessaan Suomen UNICEFille. Nykyään joulukortit ovat ainoa UNICEFin myyntituote, ja ne ovat hyvin kysyttyjä joulumyynnissä. Muiden tuotteiden myynti lopetettiin Suomessa, koska niiden hankinta- ja logistiikkaketju vei paljon varoja, jotka olisi voinut käyttää hädänalaisten lasten auttamiseen. Lisäksi oli havaittu, että joidenkin tuotteiden laatu oli heikentynyt ja ne eivät käyneet hyvin kaupaksi.

Vapaaehtoisryhmä alkoi valmistaa itse tuotteita myyntiin, kun UNICEFin tuotemyynti päättyi joulukortteja lukuun ottamatta. Lankoja ja muuta materiaalia hankittiin itse tai saatiin yhteistyökumppaneilta, mm. R-Collection lahjoitti kankaita ja ompelulankaa. Käsi- ja taideteollinen oppilaitos tuki toimintaa antamalla tilojaan ja välineitään unicefilaisten käyttöön. Kankaiden painaminen oli aluksi opettelua, mutta sekin taito saatiin haltuun. Stylistiopiskelijat ompelivat mallikappaleet esiliinoista, patalapuista ja kasseista, ja vapaaehtoiset kokoontuivat oppilaitokselle iltaisin ja viikonloppuisin painamaan kankaita ja ompelemaan. Eri kokoiset pussukat ja kassit osoittautuivat siihen aikaan myyntihiteiksi.

Kajaanin ryhmän hiirulaiset

Runtinpuodissa oli tuotemyyntiä ympäri vuoden. Ensimmäisinä vuosina järjestettiin basaareiksi kutsuttuja myyntitapahtumia useita kertoja vuodessa eri puolilla kaupunkia. Basaareilla oli tuotemyyntipöytä ja lipaskeräys, ja ne pystytettiin paikkoihin, joissa liikkui paljon ihmisiä, kuten kauppojen käytäville, sisääntulo-ovien läheisyyteen tai muihin tarkoitukseen sopiviin tiloihin. Sokos, Prisma, Osuuspankki, Postipankki, Kauppapaikka 18, Citymarket, Maaseutusi -näyttely ja markkinakatu olivat vuosien ajan basaarien pitopaikkoja.

Alkuvuosina tuotteita myytiin ja varoja kerättiin lähes kaikissa Kajaanissa järjestetyissä suuremmissa tapahtumissa, kuten Kajaanin asuntomessuilla, Kainuun Rastiviikolla, Kunnon Messuilla liikuntahallilla, Maaseutumessuilla pallohallissa, kansanopistoväen päivillä Kaukametsässä ja Taiteiden yössä (nykyisin Linnanvirta -tapahtuma). Jopa Kainuun Prikaatin yleisötapahtumissa oli UNICEFin myyntipiste. Unicefilaiset jalkautuivat vuonna 1996 lähikuntiin, sillä he osallistuivat Sotkamossa Sotkamo soi -konsertteihin ja seuraavalla viikolla Kuhmossa kamarimusiikki -tapahtumaan.

Kajaanin vapaaehtoisryhmä on osallistunut joka vuosi yhdessä muiden järjestöjen kanssa markkinakadulle, jossa on panostettu UNICEFin toiminnan esittelyyn ja arpojen myyntiin. Markkinakatu on yhteisöllinen tapahtuma, joka on perinteisesti järjestetty heinäkuussa Kajaanin Runoviikon ja Kainuun rastiviikon yhteydessä, jolloin kaupungilla liikkuu paljon myös vieraspaikkakuntalaisia. Kaupunki lainasi UNICEFin vapaaehtoisryhmälle kojun markkinakadulle aina vuoteen 2023 saakka, jolloin Kajaani sai Someron vapaaehtoisryhmältä UNICEF-teltan. Kajaanilaiset ottivat kiitollisena vastaan teltan, jonka Someron vapaaehtoisryhmän puheenjohtaja Ritva Gustafsson toi henkilökohtaisesti Kajaaniin.

Tuotemyynnin vastuuhenkilö on ollut usein sama kuin lipaskeräyksistä vastaava. Hänen työnään luetteloida myyntiin lahjoitetut tavarat, useimmiten villasukkia ja kangaskasseja. Tavaroiden määrän on oltava koko ajan selvillä. Vapaaehtoisten ja UNICEFin ystävien neulomat ja lahjoittamat villasukat ovat nykyään joulumyynnin suosituin myyntituote. Uusia tuotteita ideoidaan ja niinpä eräs UNICEF-ystävä esitti unisukkia myyntituotteeksi. Vuonna 2024 aloitettiin ohuesta vaaleansinisestä villalangasta neulottujen unisukkien kutominen, joihin saatiin langat lankatehtaan

lahjoituksena. Tuotteiden hinnoittelu vaikuttaa myyntitulokseen ja siksi ollaan tarkkoja, että tuotteet ovat hinnoiteltu paikallisen hintatason mukaisesti.

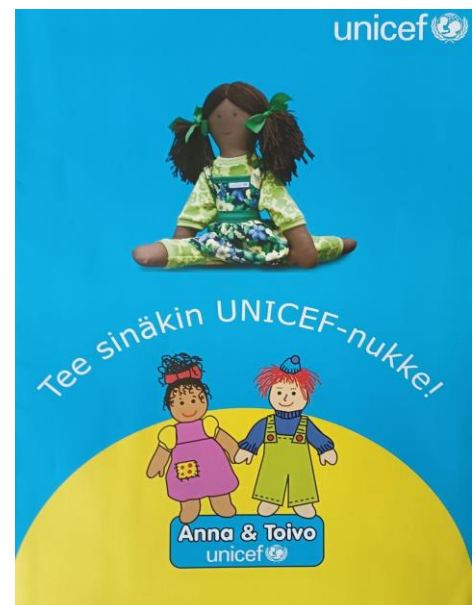
Arpajaisia on järjestetty myyntitapahtumien ja muiden yleisötapahtumien yhteydessä. Ensimmäisen toimintavuoden suurarpajaisissa päävoittona oli kahden hengen Tukholman risteily, joka saatiin lahjoituksena Silja Linelta. Myynnissä oli 1000 lippua a' 10 mk, tuotto 8 640 mk, ja joulun alla järjestettiin piparkakkutaloarpajaiset, tuotto 174 mk. Viime vuosina tuotemyynti- ja markkinakatu -tapahtumissa on arpakiekkoja, joissa joka 5. arpa sisältää pienen voiton, joka voi olla kirja, käsityö tai pieni esine. Muilla arvoilla saa lohdutusvoittoja, yleensä kortteja, ilmapalloja tai makeisia. Päävoittona joka arpakiekossa on UNICEF-nukke.

UNICEF-nuket Anna ja Toivo

Idea UNICEF-nukesta syntyi Italiassa vuonna 1988. Suomessa nukkekampanja käynnistyi vuonna 2002 ja meillä UNICEF-nuket tunnetaan nimillä Anna ja Toivo. UNICEF-nukke on käsityönä tehty yksilöllinen koristenukke, jolle tekijä saa antaa haluamansa nimen ja jonka kansalaisuuden hän saa valita. Nuken kaavat ja valmistusohjeet sekä syntymätodistuksen ja UNICEF-logomerkkin ja ikäsuositusmerkin (14 v) saa UNICEFiltä. Ideana on etsiä jokaiselle UNICEF-nukelle perhe, joka lahjoittaa 20–40 euroa nukesta UNICEFille. UNICEF käyttää lahjoitukset lasten terveyttä, koulutusta ja suojelua edistävään työhön.

Vapaaehtoisryhmässä on 4–5 nukkien tekijää. Nukkien valmistaminen ei ole kenen tahansa vapaaehtoisen työ, sillä UNICEF-nukkien on oltava yksityiskohtia myöten huoliteltuja ja laadukkaita. Niinpä nukkeprojektiin osallistuvat ns. käsityöihmiset. Useimmat heistä ovat valmistaneet nukkeja koko toiminnassa oloaikansa. Toteutusprosessia on hiottu niin, että yksi leikkaa ja ompelee nukkien vartalot, 'raadot', kuten niitä kutsutaan, ja muut valmistavat niille villalangasta hiukset, ompelevat vaatteet ja maalaavat kasvot.

Nukkien valmistukseen osallistuvat ovat tyytyväisiä siitä, että voivat hyödyntää käsityötaitoaan hädänalaisten lasten auttamisessa. Vapaaehtoinen, joka on valmistanut 'joitakin satoja' nukkeja, iloitsee siitä, että hän voi käyttää luovuuttaan suunnitellessaan uutta nukkea: 'Millaisen nuken tekisin? Tukan? Vaatteet? Kasvot?'

Nuken valmistuksen alkuvuosina oli tapana ommella nuket halvoista kierrätysmateriaaleista, kuten käytetyistä lakanoista. Toinen vaihtoehto oli pyytää nukkemateriaalit lahjoituksina kankaiden valmistajilta tai kangaskaupoista. Nykyään nuket tehdään uusista tai käyttämättömistä materiaaleista, jotka nukkeja valmistavat etsivät ja ostavat itse alennusmyynneistä tai kaupoissa myymättä jääneistä, myyjäisiin tai kirpputoreille lahjoittamista materiaaleista. Kajaanissa nukeille ei valmisteta vaihtovaatteita, koska ne on tarkoitettu mollaamijamaisesta olemuksesta huolimatta koristenukeiksi. Niiden sivusaumaan on ommeltu lappu, jossa suositellaan 14 vuoden ikärajaa. Nuken vaatteista voi irrota nappeja, neppejä ja koristenauhoja, jotka voivat olla pienelle

lapselle vaarallisia. Nuket numeroidaan, ja nuken valmistanut kirjoittaa nukkeen kiinnitettävän kortin, jossa on hänen nukellensa antama nimi ja nuken tekijän nimi. Nukkeja myydään vuosittain 20–25 kpl myyntitapahtumissa ja käsityöliike Nappi-Amaliassa, joka on Kajaanin UNICEFin vapaaehtoisryhmän yhteistyöyritys.

Yleisötapahtumat

UNICEF 50 v – juhlavuosi

Vasta toimintansa aloittanut vapaaehtoisryhmä tuli näkyvästi julkisuuteen ja kajaanilaisten tietoisuuteen UNICEFin 50-vuotisjuhlavuonna 1996. Pohjois-Suomen UNICEF-vapaaehtoiset kokoontuivat 11.12.1995 Oulun lääninhallitukseen UNICEF 50 vuotta -juhlavuoden aloitukseen. Maaherra Eino Siuruainen avasi juhlavuoden, jonka suojelijana Oulun läänissä hän oli puolisonsa, rouva Mirja Siuruaisen kanssa. Valtakunnan tasolla juhlavuoden suojelijoita olivat tasavallan presidentti Martti Ahtisaari ja rouva Eeva Ahtisaari. Tuleva juhlavuosi kiinnosti jo etukäteen paikallista radiota ja lehdistöä, jotka haastattelivat puheenjohtajaa Kajaanissa toteutettavista tapahtumista ja pääjuhlasta.

Helmikuussa julkistettiin UNICEFin juhlavuoden postimerkki ja Kajaanissa somistettiin Postipankin ikkuna UNICEFin 50-vuotisjuhla-asuun. Juhlavuonna aloitettiin kouluvierailut, kun vapaaehtoisia vieraili Hauholan koululla esittelemässä UNICEFia ja Linnan lukiolla pidettiin aamunavaus, joka arvioitiin vuoden innostavimmaksi tapahtumaksi.

UNICEFin vapaaehtoisryhmä oli saanut yhteistyökumppaneita, joiden kanssa suunniteltiin ja toteutettiin juhluvuoden aikana useampia yleisötapahtumia. Keskuskoulun juhlasali täyttyi puhallinmusiikin sävelistä 31.3., kun vapaaehtoiset ja Kajaanin Puhallinorkesteri järjestivät koko perheen musiikkitapahtuman, UNICEF-iltasoiton. UNICEF-ryhmä vastasi tapahtuman markkinoinnista, tiedottamisesta, lippujen ennakkomyynnistä, tarjoilusta ja tuotemyynnistä. UNICEF-iltasoitto oli niin onnistunut konsertti ja perhejuhla, että se toteutettiin myös kolmena seuraavana keväänä. Vuoden 1996 tilaisuudesta saadut varat menivät 'Torju lapsityövoima' -kampanjaan Nepalin lapsityöläisten hyväksi.

Vuoden päätapahtuma, UNICEFin 50-vuotisjuhla, järjestettiin Kaukametsän salissa 24.10.1996. Yhteistyökumppaneina oli kulttuurielämän toimijoita: musiikkiopisto, koulujen musiikkiluokat, Linnan lukion kuoro ja tanssiteatteri. Juhlapuheen piti tiedotuspäällikkö Kirsti Dahlman Suomen UNICEFista. Pääesiintyjät, noin 250 lasta ja nuorta, iältään 6–18-vuotiaita, saivat mahdollisuuden näyttää osaamistaan ja taitojaan arvokkaassa juhlassa. Tilaisuus oli kaikin puolin onnistunut ja mieliinpainuva ja *'viritti osallistujia todelliseen kansainväliseen juhlaan'*.

Tanssiteatterin pienet tanssijat esiintymässä UNICEFin 50-vuotisjuhlassa.

Lasten oikeuksien päivänä 20.11. yhteistyökumppanina oli Kajaanin kaupunginteatteri. Teatteriesitys, satu 'Matkalaukun salaisuus' kokosi lapsia, äitejä, isiä ja isovanhempia salintäydeltä. Teatterinesityksen yhteydessä toteutettiin matkalaukkukeräys, jossa lahjoitukset kerättiin matkalaukkuun. Loka-marraskuussa toteutettiin UNICEFin korttinäyttely ja Lapsityövoima -näyttely Kajaanin pääkirjastossa.

YLE-Kainuun radio ja lehdistö olivat mukana juhluvuoden tapahtumissa. Toimittajat osallistuivat tiedotustilaisuuksiin ja haastattelivat puheenjohtajaa useamman kerran. IWSD-päivää 11.5. tehtiin tunnetuksi haastatteleamalla Kajaanissa vieraillutta Kirsti Dahlmania Suomen UNICEFista. ISWD-päivänä kerättiin tukea kehittyvissä maissa hygieniakasvatusta edistävälle kansalaisjärjestölle (The Institute for Water and Sanitation Development). UNICEFin 50-vuotispäivä 24.10. huomioitiin tiedotusvälineissä, jotka olivat paikalla myös 11.12., jolloin maaherra Eino Siuruainen julkisti Kainuun Sanomien tiloissa UNICEFin Maailman lasten tila -raportin (The State of the World's Children).

Mahdollisuuksien tori

Mahdollisuuksien torit ovat ilmaisia yleisötapahtumia, joiden tavoitteena on lisätä tietoisuutta globaaleista kysymyksistä ja kestävästä kehityksestä. UNICEF on ollut mukana Mahdollisuuksien tori -tapahtumassa Kajaanissa sen aloittamisesta asti. Osallistumisen tarkoituksena on ollut tiedon jakaminen maailman lasten tilanteesta ja auttamismahdollisuuden antaminen halukkaille.

Ensimmäinen Kajaanissa järjestetty Mahdollisuuksien tori Raatihuoneentorilla oli Runtinpuodin naisjärjestöjen vapaaehtoisten yhdessä organisoima. Vapaaehtoiset hankkivat kaupungin viranomaisilta tarvittavat luvat, sopivat sähkölaitoksen kanssa torille sähkön saamiseksi liittyvät järjestelyt ja suunnittelivat tapahtuman musiikin, jonka esittämiseen tarvittiin lupa Teostolta. Musiikintekijöille ja kustantajille tilitettiin Teoston kautta korvaukset heidän musiikkinsa julkisesta esittämisestä. Esittelypöydät kuljetettiin kaupungin varastosta torille ja vietiin pois tapahtuman jälkeen. Naisjärjestöjen vapaaehtoiset tarjosivat maksua vastaan itse valmistamaansa nepalilaista ruokaa, ja kirpputori ja onnenpyörä houkuttelivat yleisöä. Tapahtuman toteuttaminen oli niin työläs, että jatkossa UNICEFilaiset eivät enää osallistuneet yleisiin järjestelyihin.

Kerran, kun UNICEFilaiset olivat mahdollisuuksien torilla, paikalle tuli oman puolueensa puoluekokoukseen Kajaaniin matkustaneita valtakunnassa tunnettuja poliitikkoja. He pysähtyivät UNICEFin pöydän ääreen ja innostuivat kokeilemaan arpaonneaan. Arpakiekot tyhjenivät nopeasti, mutta voittoja saaneet eivät huolineet voittojaan vaan lahjoittivat ne takaisin.

Pesäpallo-ottelu

Sotkamon Jymyllä on yritys- ja yhteistyökumppaneita, jotka voivat tilaisuuden saadessaan osallistua pesäpallo-otteluun Jymyn kumppanina. Kumppani saa ottelun aikana näkyvyyttä ja voi mainostaa ja esitellä tuotteitaan. Kajaanin vapaaehtoisryhmä sai erään jäsenensä henkilökohtaisten suhteiden kautta mahdollisuuden osallistua Sotkamon Jymy – Imatran Palloveikot -pesäpallo-otteluun Jymyn kumppanina kesällä 25.7.2021.

Ennen ottelun alkua UNICEFin lippu nostettiin Hiukan pesäpallostadionin lipputankoon ja UNICEFin lavamainos kiinnitettiin näkyvälle paikalle. Ottelun aloituspallon ykköspesältä lukkarille heitti UNICEFin kehitysjohtaja Jussi Kivipuro, sillä haluttiin varmistaa, että pallo lentää lukkarille saakka. Ottelun edetessä kenttäkuuluttaja kertoi yleisölle pelitapahtumista, ja välillä hän kuulutti lyhyillä lauseilla, mitä UNICEF tekee hädänalaisten lasten auttamiseksi *'UNICEF on lahjoittanut tänä vuonna miljoona rokotetta köyhien maiden lapsille'*.

UNICEFin vapaaehtoiset Sotkamon Jymy - Imatran Palloveikot pesäpallo-ottelussa

UNICEF näkyi myös kentän ulkopuolella jo ennen ottelua sekä ottelun väliajalla ja sen päätyttyä. Lipaskerääjät kiertelivät stadionin alueella, mutta ottelun aikana he eivät saaneet mennä lippaineen katsomoon. VIP-teltassa vapaaehtoiset esittelivät UNICEFin

toimintaa Jymyn kumppaneille ja tärkeille tukijoille, joille oli järjestetty telttaan ruokailu. Perinteisiin kuuluu, että Jymyn kulloinenkin ottelukumppani antaa palkinnot molempien joukkueiden ottelun parhaimmiksi valituille pelaajille. Vapaaehtoiset miettivät palkinnonvalintaa ja päätyivät palkitsemaan kummankin pelaajan joukkueensa peliasuun puetulla UNICEF-nukella. Sitä varten tilattiin Imatran Peliveikkojen toimistosta joukkueen väreissä oleva tuubihuivi, josta saatiin logo nukan vaatteisiin. Imatran paras pelaaja sai Markku -nimisen nukan ja hän palautti nukan mukana olleen kortin nukan tekijälle, jossa hän kiitti nukesta: *'Huippuhieno palkinto'*. Taphtuma oli lämminhenkinen.

Katinkulta Golf -hyväntekeväisyystapahtuma

UNICEF Kajaanin vapaaehtoisryhmän ja Katinkulta Golfin yhteistyö alkoi hiljattain jäseneksi tulleen innokkaan golfaajan toimesta vuonna 2022. Hän sai idean hyväntekeväisyysgolfiin TV-ohjelmasta. Keskustelunavaus Katinkulta Golfin kanssa tapahtuman järjestämisestä oli rohkaiseva, ja päätettiin, että järjestetään heinäkuussa golf -tapahtuma Tenetin 9-väyläisellä kentällä niin, että pelaajien osallistumismaksut lahjoitetaan UNICEFille. Uniceflaiset saivat pitää myös kahviota ja lahjoittaa sen tuoton UNICEFille. Lisäksi saatiin lupa lipaskeräykseen.

Seuraavana vuonna yhteistyö kantoi hedelmää niin että uniceflaiset pääsivät Katinkullan golftapahtuman väyläkummeiksi 18-väyläiselle kentälle. Kirjalliset sopimukset laadittiin golfseura Katinkulta Golf ry:n ja väyliä myyvän Katin Golf oy:n kanssa. Hyvissä ajoin kevättalvella vapaaehtoiset ottivat yhteyttä yrityksiin ja pyysivät heitä väyläkummeiksi hyväntekeväisyysgolftapahtumaan. Väyläkummi maksaa väylän ja saa oikeuden

pelata golftapahtumassa. Minimisumma väylämaksulle oli 400 € eikä ylärajaa määritetty, sillä yritys sai itse päättää, miten suurella summalla se osallistuu hyväntekeväisyyteen. Korkeimmat maksut ovat olleet 1500 €/väylä. Yritysten osallistumista motivoi tieto, että ne voivat vähentää maksamansa väylämaksun yritysverotuksessa.

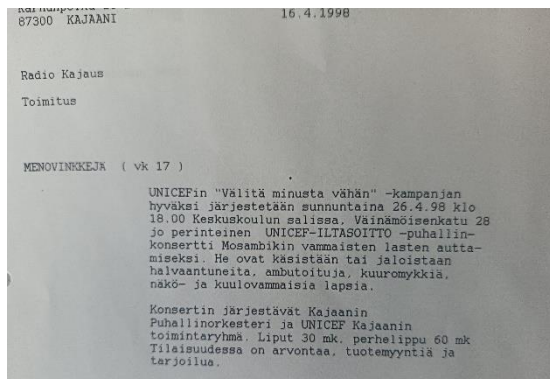
Väyläkummit saavat tuoda oman väylänsä alkuun yrityksen logon, markkinointimateriaalia ja tuotteita. Kajaanin UNICEF-vapaaehtoiset laittavat väylälle ilmoituksen, josta ilmenee, mikä yritys on kyseisen väylän hyväntekijä. Tapahtumaan voivat osallistua myös yritysten ulkopuoliset pelaajat, jotka ovat maksaneet osallistumismaksun, joka sekin menee UNICEFille.

Golftapahtumassa on kiosk, josta saa kahvia ja pullaa ja muuta pientä purtavaa. Väylällä on kerrallaan 4 pelaajaa ja heille tarjotaan kierroksen jälkeen osallistumismaksuun sisältyvä kahvi ja pieni purtava. UNICEFilla on paikalla oma telttakatos, jossa on tarjolla UNICEFin tiedotusmateriaalia, tuotemyyntiä ja arpoja. Lipaskerääjät kiertelevät alueella. Vuonna 2024 väylämyynti tuotti n. 8000 € ja muu myynti lähes 2000 €.

Vaikuttamistyö

Tiedottaminen

Tiedottaminen paikallisesti on ollut tärkeässä asemassa Kajaanin UNICEF-ryhmän toiminnassa koko sen olemassaolon ajan. Tiedottamisen kanavia ovat olleet paikallinen lehdistö, YLE-Kainuu ja Kajaani -radiot. Puheenjohtajat ovat antaneet haastatteluja lehdistölle ja radiolle, kutsusta jopa naapurimaakunnan paikallisradioon. Tiedostusvälineet ovat huomioineet pääsihteerien vierailut Kajaaniissa ja julkaisseet heidän haastattelunsa: Pentti Kotoaro 1996, 2002, 2004 ja 2005, Marja-Riitta Ketola 2018 ja Annina Tanhuanpää 2025. Paikallisista tapahtumista laaditut tiedotteet on julkaistu joko Kainuun Sanomissa tai Koti-Kajaaniissa. Vuosiraporttien perusteella UNICEF-vapaaehtoisryhmä näkyi vuosittain tiedotusvälineissä parhaimmillaan lähes 30 kertaa 1990-luvulla.

Tiedottaminen somen ja Facebookin kautta alkoi vuonna 2018. Enimmillään on tehty noin 100 päivitystä vuonna 2022. Yleisöluentoja ja esitelmiä on järjestetty yhteistyössä Kaukametsä -kansalaisopiston ja kirjaston kanssa erityisesti silloin, kun UNICEFin toimiston asiantuntijoita on tullut vierailulle Kajaaniin. Unicefilaiset ovat olleet valmiita osallistumaan tilaisuuksiin aina, kun heiltä on pyydetty kertomaan UNICEFin työstä.

Kajaanissa myös eläkeläisjärjestöt ovat kutsuneet unicefilaisia kertomaan avun tarpeesta ja UNICEFin maailmalaajuisesta auttamistyöstä.

Lelunäyttelyjä järjestettiin alkuvuosina ja yleensä ne toteutettiin postipankin tiloissa. Lelut olivat UNICEFin myyntituotevalikoimasta, joten näyttelyt tukivat niiden myynnin edistämistä. Näyttelyn järjestäminen vaati organisointia ja vaivannäköä. Ne vapaaehtoiset, joilla oli auto käytettävissään, kuljettivat näyttelytavaroita ja heidän puolisonsa tulivat avuksi laatikoita kantamaan. Monta kertaa kävi niin, että ketään autollista ei ollut saatavilla näyttelyn pystyttämisen aikaan ja pari vapaaehtoista veti näyttelyesineelaatikot kärryillä Runtinpuodilta kaupungin läpi postipankille. UNICEF-korttinäyttely on järjestetty vuosittain pääkirjastossa joulun alla. Näyttelyssä esitellään joulukortit ja UNICEF-nukke, tiedotetaan UNICEF työstä ja esitellään lapsen oikeuksia.

Tärkeänä on nähty UNICEFin vapaaehtoistyön ohjausryhmän työskentely. Ohjausryhmään valitaan jäsenet hakemuksen perusteella eri puolilta maamme 2-vuotiskaudeksi, optio 2 kautta. Ohjausryhmä tukee Suomen UNICEFin vapaaehtoistoiminnan tiimiä tuomalla kentältä ideoita, sparraamalla, ideoimalla yhteisiä tapahtumia ja luomalla käytäntöjä. Kajaanista on ollut edustaja ohjausryhmässä 3 kautta.

Kouluyhteistyö

Vapaaehtoiset aloittivat kouluvierailut vuonna 1996 Kätönlahden koululla, jonne he järjestivät lasten kirppiksen ja taksvärkin. Pääsihteeri Pentti Kotoaro kävi Kajaanissa samana vuonna, ja hän osallistui Kätönlahden ja Lehtikankaan koulujen vierailuihin esittelemällä UNICEFin työtä. Seuraavan kerran käytiin Linnan lukiolla vuonna 2002, ja siihenkin vierailuun pääsihteeri osallistui. Vapaaehtoiset esittelivät maailman hädänalaisten lasten tilannetta ja UNICEFin työtä sekä mahdollisuutta osallistua UNICEFin toimintaan. Seuraavina vuosina kouluyhteistyö aktivoitui, järjestettiin mm. luistelutapahtuma maahanmuuttajille, aloitettiin UNICEF-kävelyt, pidettiin YK-päivänavauksia ja käynnistettiin Janopäiväkeräykset, joihin koululaiset osallistuivat lipaskerääjinä.

2010-luvun alkuvuosina kouluyhteistyö hiipui. Ilmapiiri yhteiskunnassa oli muuttunut ja

UNICEF-kävelyt Kainuussa

KAJAANI
torstai 22.9. klo 10.00 ja 18.00 Kauppatori
Kävelyreitti kulkee rantatietä Onnela-Hupari-Kuurna-Kajanus-Kauppatori.
Tapahtuman tulee avaamaan UNICEF-kävelyn aujotila Hei Kruger.

Lähtö: Kauppatorilta
Yhteyshenkilö: Tuija Kyllönen, puh. 050-596 3220

HYRYNSALMI
torstai 22.9. klo 18.00
Lähtö: taku kentällä
Yhteyshenkilö: Veli-Pekka Mäkeläinen, puh. 044-710 4410

KUHMO
torstai 22.9. klo 18.30
Lähtö: Urakon uran kääntöpaikalta
Yhteyshenkilö: Timo Heikkilä, puh. 08-6155 5410

PALTAMO
tiistai 20.9. klo 18.00
Lähtö: Urheilukeskuksesta
Yhteyshenkilö: Markku Turunen, puh. 044-288 5435

PUOLANKA
torstai 22.9. klo 10.00 ja 18.00
Lähtö: Honkavaaran hiihtokeskuksesta
Yhteyshenkilö: Jarmo Huovinen, puh. 0400-266 126

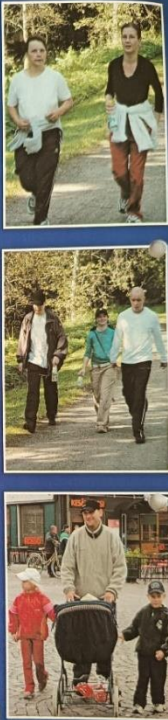
RISTIJÄRVI
sunnuntai 11.9. klo 9.00 ja 15.00
Lähtö: Saukkovaaran hotellilta
Yhteyshenkilö: Rauli Lassila, puh. 044-715 9310

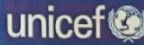
SOTKAMO
maanantai 19.9. klo 18.00
Lähtö: Hiihtouimarannalta
Yhteyshenkilö: Heikka Leimu-Pelkonen, puh. 044-750 2121

SUOMUSSALMI
tiistai 27.9. klo 10.00 ja 18.00
Lähtö: Virkestyskytöylä Kiannon Kuohuista.
Yhteyshenkilöinä: Seija Huotari ja Pirjo Neuvonen, puh. 044-585 9700

VAALA
torstai 22.9. klo 12.00
Lähtö: Vanha pihalta
Yhteyshenkilö: Jenna Leinonen, puh. 0400-855 908

VUOLIJOKI
maanantai 12.9. klo 18.00, tiistai 13.9. klo 18.00 ja keskiviikko 14.9.
Lähtö: 12.9. Kirkonkylän puurista, 13.9. Vuottolahden koulu ja 14.9. Osmannien urheilukenttä.
Yhteyshenkilö: Seppo Viljén, puh. 040-701 3349

haluttiin suojella koululaisia ulkopuolisten ikäviltä kommenteilta. Koulujen toimintaohjeet muuttuivat ja vastuukysymykset nousivat esille: kuka vastaa, jos koululainen joutuu esim. liikenneonnettomuuteen ollessaan UNICEFin vapaaehtoistyössä kouluajalla? Olisi kohtuutonta, että yksittäinen opettaja joutuisi vastuuseen esimerkiksi oppilaansa tapaturmasta oppitunnille järjestetyn UNICEF-toiminnan aikana.

Lapsen oikeuksien päivä

Lapsen oikeuksien päivään on liittynyt ilmainen perhetapahtuma, joka on perinteisesti toteutettu yhdessä muiden lapsi- ja perhetyötä tekevien järjestöjen ja organisaatioiden kanssa marraskuussa. Mukana ovat MLL, joka organisoi ja kutsuu koolle tapahtumaan osallistuvat: Kajaani Dance, Kajaanin ev.lut srk, Silmu, G-voima ja Kajaanin UNICEF-vapaaehtoiset sekä Kainuun ammattiopisto, jonka tiloissa päivä toteutetaan. Koronan aikaan tapahtuma järjestettiin ulkona. Tapahtumaan osallistuu satoja lapsia perheineen.

Lapsen oikeudet ja niitä havainnollistavat esitteet ovat tapahtumassa esillä ja ne huomioidaan ohjelman toteutuksessa. Päivän aikana lapsille on tarjolla monenlaisia aktiviteetteja: temppurata, pomppulinna, onnenpyörä, kolikonheitto, kaverikoira, piirtäminen, leikkiminen, hiljainen nurkka, jonne voi vetäytyä hiljentymään ja lukemaan. Kerran lapset saivat suunnitella UNICEF-nukelle vaatteita valmiiksi leikattuihin paperisiin vaatemaleihin; tarkoitus oli, että myöhemmin nukun vaatteita valmistetaan lasten piirrosten perusteella. Tarjolla on mehua ja keksejä. Nukkeäänestys ja arpajaiset ovat myös ohjelmassa, arpajaisten päävoittona on nukkeäänestyksen voittaja. Lasten oikeuksien päivä on useampana vuonna ollut unicefilaisten mielestä paras tapahtuma, johon he ovat sinä vuonna osallistuneet.

UNICEF-kumppanuusvuosi 2005

UNICEF-kumppanuusvuodella tarkoitettiin kampanjanomaista hanketta, joka rakentui kalenterivuoden kestävään sopimukseen yhden maakunnan ja/tai kaupungin ja UNICEFin välillä. Kumppanuusvuosi perustui ns. UNICEF-kutsuun toteuttaa lapsen oikeus arvokkaaseen ja turvalliseen elämään. Hankkeella pyrittiin edistämään laaja-alaista yhteistyötä ja luomaan me-henkeä kaupungin/maakunnan eri tahojen, yritysten, yhteisöjen ja kuntien kesken. Suomen UNICEF ehdotti Kainuun maakuntaa ja Kajaania vuoden 2005 UNICEF-kumppaniksi.

UNICEF-kumppani-konsepti syntyi Saksassa, jossa se toteutettiin ensimmäisen kerran vuonna 1991. Sieltä se levisi Tanskaan ja Suomeen vuonna 1999. Suomessa UNICEF-kumppanuusvuosia vietettiin Kotkassa, Jyväskylässä, Turussa, Oulussa, Kuopiossa, Kokkola-Keski-Pohjanmaalla, Kajaani-Kainuussa ja Espoossa. Suomen UNICEFin silloinen pääsihteeri Pentti Kotoaro kertoi hankkeen valmisteluvaiheessa vuonna 2004, että kumppanuusvuositoinnasta oli saatu hyviä kokemuksia niin Saksassa, Tanskassa kuin Suomessa niissä kaupungeissa, joissa se oli toteutettu. Vuoden 2006 jälkeen hankemuotoinen kumppanuusvuositoinnasta kuitenkin päättyi, koska sen toteuttaminen oli julkisille organisaatioille vaativa ja aikaa vievä prosessi.

Kumppanuusvuotta valmisteleva työryhmä aloitti tiiviillä aikataululla kumppanuusvuoden suunnittelun lokakuussa 2004 maakuntajohtaja Timo Säckisen koolle kutsumana. Kajaani/Kainuu päätti ottaa haasteen vastaan, vaikka vuosi 2005 olisi kainuulaisilla viranhaltijoilla työntäyteinen Kainuun hallintokokeilun alkamisen vuoksi. Hankkeen rahoituksesta ottivat vastuun Kainuun liitto ja Kajaanin kaupunki, ja hankkeen suojelijaksi antoi suostumuksensa kuhmolaislähtöinen ulkomaankauppa- ja kehitysyhteistyöministeri Paula Lehtomäki.

Hanke järjesti koululaisille logokilpailun, jonka voitti Teppanan ala-asteen 6-luokkalainen Niina Hämeenaho. Hänen piirroksensa pohjalta Intotalon ja Pohjolan Myllyn työryhmä työsti tyylitellyn logon, joka lahjoitettiin kumppanuusvuodelle. Logoa käytettiin kaikissa painotuotteissa ja Kajaanin kaupunki painatti logon omiin kirjekuoriinsa.

Hankkeessa oli mukana koko- ja osa-aikaisia työntekijöitä. Kajaani Infon toimistopäällikkö Aila Vähämaa, UNICEFin Kajaanin vapaaehtoisryhmän nykyinen puheenjohtaja, kutsuttiin hankkeen pääkoordinaattoriksi oman toimensa ohella. Toisena koordinaattorina toimi kaupunginjohtajan sihteeri, ja UNICEFin vapaaehtoisryhmää edusti projektisihteeri, jonka palkkaukseen Suomen UNICEF osallistui. Kainuun maakunta-kuntayhtymän koordinaattori oli markkinointisihteeri.

Toimitilat saatiin Kauppakadulta Kajaani-infon yläkerrasta ja kaupunki pystytti kesäksi kauniin sinisen mökin kauppatorille myynti- ja markkinointitoiminnan tukikohdaksi. Sähköt mökkiin lahjoitti Graninge Kainuu Oy, ja kesätyöntekijät palkattiin hankkeeseen työllisyysvaroilla.

Maakunnallinen näkökulma tuli hankkeen kummiryhmän kautta. Kummiryhmään kutsuttiin laaja edustus yhteiskunta-, talous-, yritys-, urheilu- ja kulttuurielämän organisaatioita ja vaikuttajia kaikista Kainuun kunnista, yhteensä 71. Kummiryhmä tuki arvovallallaan kumppanuusvuoden etenemistä ja loi kontakteja kainuulaisiin toimijoihin. Kummiryhmään kuuluvat Kainuun maakuntakuntayhtymä ja Kajaanin kaupunki haastoivat kaikki alueen kunnat, yritykset, yhteisöt ja yksityiset toimijat mukaan keräykseen. Monet kummeista osallistuivat kumppanuusvuoden tapahtumiin ja rahakeräykseen. Koti-Kajaani -lehdessä oli haastekisa, johon osallistuvat haastoivat ystäviään, sukulaisiaan ja työkavereitaan osallistumaan keräykseen haluamallaan summalla.

Kainuussa UNICEF-kumppanuus-hankkeen tavoitteena oli koota mahdollisimman monet tahot yhteistyöhön lapsen oikeuksien toteutumiseksi ja luoda kainuulaisten yhteistyökumppanuus, joka edisti paikallisten lasten ja nuorten osallistumismahdollisuuksia ja tietoisuutta lasten oikeuksista. Lapsimyönteisyys haluttiin nostaa esille hankkeen kaikessa toiminnassa, joten kumppanuusvuosi tuki täysin Kainuun maakunta-kuntayhtymän 'Lapset, nuoret ja nuoret perheet' työryhmän päätöksiä. Keräystavoitteeksi asetettiin 1 €/kainuulainen asukas.

Kumppanuuden toimintakohteiksi oli valittu Eritrea, jossa fokus oli lasten terveyden edistäminen ja tarttuvien tautien ehkäisy rokotusohjelman avulla, ja Kaliningrad, jossa apu kohdentui katulasten, orpojen, ja HIV/AIDS-tartunnan saaneiden äitien ja lasten

auttamiseen. Suunnitelmaa jouduttiin tarkistamaan jo hankkeen ensimmäisillä viikoilla joulukuussa 2004 tapahtuneen Aasian tsunami -katastrofin vuoksi. Toinenkin katastrofi tapahtui kumppanuusvuoden aikana, kun Pakistanissa oli suuri maanjäristys syksyllä 2005. Hanke reagoi nopeasti rahakeräyksillä näiden katastrofien synnyttämään avuntarpeeseen.

UNICEF-viestin vastaanotto järjestettiin Raatihuoneen torilla 13.12.2004. Tilaisuuteen osallistui UNICEFin edustajia Helsingistä ja Kokkola-Keski-Pohjanmaalta sekä Kainuun kunnista. Kumppanuusvuoden aikana pääkoordinaattori ja työntekijä vierailivat kaikissa Kainuun kunnissa ja tapasivat kunnanjohtajat ja muita kunnan virkahenkilöitä. Kunnan edustajille esiteltiin kumppanuusvuoden tarkoitus ja pyydettiin, että kunta lähtisi mukaan maakunnan yhteiseen hankkeeseen. Keskustelunaiheena oli mm. kunnan alueella järjestettävät UNICEF-kumppanuusvuoden tapahtumat. Tällaisella kuntakierroksella eräs kunnanjohtaja kertoi, että koulupoikana hänen kotikyläänsä tuli avustuspaketteja. Paketeista löytyi mm. hammastahnaputkiloita, joiden käyttötarkoitusta he eivät tienneet. Niinpä he luulivat, että sisältö oli syötävää - ja söivät hammastahnatuubit tyhjiksi.

Hanke järjesti tai osallistui lähes 200 kulttuuri-, musiikki- ja liikuntatapahtumaa eri puolilla Kainuuta. Moniin tapahtumiin osallistui UNICEFin työntekijöitä ja hyvän tahdon lähettiläitä Eija Ahvo ja Anna Hanski. Kumppanuusvuoden merkittäviä tapahtumia olivat mm. Trio Töykeiden konsertti Kaukametsässä ja Sirkus Al Bondos'in vierailu kaikissa Kainuun kunnissa. Muita vierailijoita olivat Katri Helena, Piirpauke ja Sakari Kukko sekä nukketeatteri Katputli. Nuoret saatiin mukaan Janopäivän keräyksiin ja muihin lipaskeräyksiin sekä päivätyökeräyksiin, sillä kaikissa Kainuun kunnissa oli nuorten toimintaryhmät. Koululaisille järjestettiin UNICEF-kävelyt yhteistyössä Kainuun Liikunnan kanssa. Kumppanuusvuoden juoksutapahtumista monien mieleen jäi

Kaupunginlammen ympärijuoksu, johon osallistui valtakunnallinen UNICEF-kummi Heli Kruger. Hän odotti esikoistaan ja raskaus oli edennyt jo pitkälle. UNICEFilaiset seurasivat jännittyneinä, miten hän selviytyy juoksusta. Hyvin selvisi.

Pääsihteeri Pentti Kotoaro ja kansanedustaja Anne Huotari olivat mukana 16.5. Kaukametsässä järjestetyssä luentotilaisuudessa 'Lapsista kasvaa maailma'. Elisabeth Rehn luennoi 3.10. Kaukametsässä aiheesta 'Tahdolla ja toivolla irti sodasta - naisten ja lasten asema sotien runtelemissa maissa'. UNICEFin vapaaehtoisryhmän hyvän tahdon lähettiläs Tuula Honkanen toteutti päiväkodeissa useita nukketheateriesityksiä vuoden aikana. Kainuun soutuun osallistuttiin heinäkuussa ja UNICEF-henkinen maakuntajuhla pidettiin Ristijärvellä 14.8. Maakuntamme ensimmäinen UNICEFin hyväksi järjestetty Golf-turnaus pidettiin Kajaanissa 28.8. UNICEF-ravit olivat 4.9. Kumppanuusvuosi päättyi tammikuussa 2006 päätöskonserttiin ja kaupungin edustustiloissa Haukilammella järjestettyyn päätöstilaisuuteen, johon osallistuivat hankkeen keskeiset toimijat ja Pentti Kotoaro ja Inka Hetemäki Suomen UNICEFista. Hankkeen koordinaattorit ja sihteeri tekivät yhteistyötä Espoon kumppanuusvuoden valmistelijoiden kanssa.

Kumppanuusvuoden päätöstilaisuus Haukilammella

UNICEF-kumppanuusvuosi toteutui monialaisena ja antoisana yhteistyönä hanketoimijoiden, viranomaisten, yritysten, järjestöjen, koulujen, päiväkotien ja kulttuuri- ja liikunta-alan toimijoiden kanssa. Kumppanuusvuoden aikana kainuulaiset asukkaat ja viranhaltijat saivat päivittää tietonsa maailman lasten tilanteesta ja UNICEFin työstä. Kuntien viranomaisilla, yrityksillä ja yhteisöillä oli mahdollisuus

osallistua yhdessä tiedotusvälineiden kautta kaikkien tietoisuuteen tulneiden tsunamin ja Pakistanin maanjäristyksen uhrien auttamistyöhön. Rahallinen tavoitekin täyttyi, sillä keräystulos oli 115 362,18 €.

Sotkamo – lapsiystävällinen kunta

UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malli auttaa kuntia tekemään lasten hyvinvoinnin kannalta oikeita ratkaisuja lasten arjen palveluissa ja kunnan hallinnossa. Aluksi kunta hakee malliin UNICEFin antamilla kriteereillä. Jos kriteerit täyttyvät, Suomen

UNICEF aloittaa kunnan kanssa yhteistyöprosessin, jonka ensimmäinen vaihe on kunnan viranhaltijoiden kouluttaminen lapsen oikeuksista. Sitä seuraa kunnan tekemä nykytilan kartoitus lapsiystävällisyydestään. Kartoitus perustuu lasten kokemustietoon, mallin indikaattoreihin ja kunnassa jo olemassa olevasta tiedosta lasten hyvinvoinnista. Tulosten perusteella laaditaan tavoitteet ja toimintasuunnitelma, jota kunta alkaa toteuttamaan. Toimintasuunnitelman toteutumista seurataan ja arvioidaan ja kunta saa lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen, mikäli saavuttaa asettamansa tavoitteet. Malli perustuu lapsen oikeuksien sopimukseen ja kansainväliseen *Child friendly cities* -malliin.

Kajaanin vapaaehtoisryhmän edustajat tapasivat vuonna 2019 Kajaanin sivistysjohtajan ja perusopetuksen tulosalueen johtajan, joille he esittelivät lapsiystävällinen kunta -mallin ja esittivät, että Kajaani hakisi UNICEFin lapsiystävällinen kunta -tunnustusta. Viranhaltijat lupasivat tutkia asiaa, mutta epäilivät, että se ei ole ehkä mahdollista monien taloudellisten haasteiden, toiminnan supistamisen ja resurssien vähäisyyden vuoksi. Asiaan palattiin muutama kuukausi myöhemmin, jolloin kaupunki ilmoitti, ettei se hae lapsiystävällinen kunta -ohjelmaan.

Kajaanin UNICEF-vapaaehtoiset otti vuonna 2020 yhteyttä Sotkamon kunnan kunnanjohtajaan, joka kiinnostui mallista ja halusi esittää kunnanhallitukselle, että

Sotkamo aloittaisi kehittämisprosessin kohti lapsiystävällistä kuntaa. Kunnanhallitus päätti 24.11.2020, että Sotkamo lähtee tavoittelemaan lapsiystävällistä kuntamallia. Hakemus lähetettiin UNICEFille ja Sotkamo tuli hyväksytyksi kehittämisprosessiin.

Nykytilan arvioinnin perusteella kunnassa päädyttiin edistämään viittä keskeistä kokonaisuutta: lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönotto, henkilöstön perehdytys lasten oikeuksiin, lasten kannalta keskeisten asiakirjojen päivitys lapsen oikeuksien näkökulmasta sekä lasten ja nuorten tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja heidän osallisuutensa vahvistaminen. Kahden vuoden työn jälkeen Sotkamo sai Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen, joka on voimassa kaksi vuotta. Tunnustuksen saamista juhlittiin 10.6.2024

Superpark -sisäaktiiviteettipuistossa, jonne oli juhlapäivänä ilmainen sisäänpääsy. Salmelan koulun rehtorin toimenkuvaa muutettiin niin, että hän käyttää puolet työajastaan Lapsiystävällisen kunnan tavoitteiden edistämiseen kunnassa. Suomen kunnista 59 on saanut tunnustuksen ja 55 % maamme lapsista asuu kunnissa, jotka ovat lapsiystävällisiä. Sotkamo on ainoa Kainuun kunta, joka on hakenut tunnustusta.

Toimintaympäristö

Kajaani on ollut hyvä toimintaympäristö UNICEFin vapaaehtoisryhmälle. Kaupunki on tukenut ryhmää vuosien varrella antamalla tiloja järjestön käyttöön, erityisesti kumppanuusvuonna. Kaupungin telttakatos oli lainassa Markkinakadulla, kunnes saatiin oma teltti. Koulut ovat olleet avoimia yhteistyölle. Yleisellä tasolla voi kysyä, onko Kajaanis mahdollisesti joku perinteinen yritys, järjestö tai organisaatio, joka ei olisi tehnyt yhteistyötä UNICEFin kanssa? Kaupunkimme on muuttunut UNICEF vapaaehtoisryhmämme 30-vuotisen historian aikana. Monet yhteistyöorganisaatiot ja -yritykset ovat poistuneet kaupunkikuvasta, mutta UNICEF-ryhmältä eivät ole ovet sulkeutuneet jäljellä jääneiden kanssa.

Toimitilajärjestelyt havainnollistavat hyvää yhteistyötä järjestöjen ja yritysten kanssa. Runtinpuoti oli unicefilaisten kokous- ja tavaroiden varastointipaikka. Se oli useamman kajaanilaisen naisjärjestön tukipaikka, jossa heidän tuotteitaan oli esillä ja myynnissä. Runtinpuoti oli vetoinen ja talvella kylmä eikä sinne tullut vettä. Niinpä puodissa työvuorossa tai kokouksissa olevat joutuivat käyttämään lähellä olevan kirjaston wc:tä. Nämä epä mukavuudet eivät kuitenkaan estäneet unicefilaisia osallistumasta ruokailun järjestämiseen kansainvälisen työleirin 14 osallistujalle Runtinpuodissa vuonna 1996.

KAINUU
30 vuotta raveja

unicef-ravit

Mukana yhteistyökumppanimme:

- UPM-Kymmene
- LVI-Aitta ja Putkimiehet
- Unicef Kajaani
- Tmi Hevoshieroja Jorma Leinonen
- SV-Sound Oy
- Paikallissähkö Oy
- Maalausliike E. Kämäräinen Oy
- MA-Aution Puutyöhallit Ky
- Ravitarvike Kerman Ky
- Ravivaruste S. Hartikainen

2€
sis. ALV

Kainuun paras suomenhevonen 2004 Juppe Hoo

6 414883 132545
Palautusviikko: 0037
313254-05-09

RAVIT KAJAANISSA SUNNUNTAINA
4.9. KLO 13.00

UNICEFin vapaaehtoisia Runtinpuodin portailla

Runtinpuoti myytiin vuonna 2005 ja UNICEF-vapaaehtoiset sai tavaroilleen varastotilan Osuuskauppa Maakunnan kellarikerroksesta Kauppakadulla. Myyntipiste oli helppo rakentaa varaston lähelle. Kokoonnotukset järjestettiin kuukausittain eri paikoissa, kuten kylmäkaraisukeskuksen yhteistilassa tai unicefilaisten kodeissa, lähinnä puheenjohtaja Ani Sinisalon kotona. Ani valmisti kokouksiin kahvit ja maukkaat leivonnaiset, ja tarjoilun ohessa valmistettiin nukkeja ja muita myyntituotteita. Ani oli varustanut kotiinsa oman UNICEF-teemahuoneen. Silloin toiminnassa mukana olleet muistelevat, että kokouksiin osallistuttiin mielellään ja mukaan liittyi jäseniä, jotka istuivat ja viihtyivät tapaamisissa, mutta toimintaan osallistuminen ei varsinaisesti kiinnostanut kaikkia. Toiminnassa sanottiin olevan Kajaanin kontekstissa elitistisiä piirteitä.

Seuraavaksi saatiin väliaikainen tila Prismasta. Vapaaehtoiset olivat erittäin tyytyväisiä valoisaan, ikkunalliseen ja lämpimään tilaan, joka oli helposti saavutettava ja tilava. Tilaa saatiin pitää melko kauan, mutta yhtenä päivänä ovelle tuli mies, joka ilmoitti saaneensa unicefilaisten käytössä olevan huoneen omaa suutarinverstastaan varten. Sen jälkeen saatiin pieni tila kaupungilta Monika maahanmuuttopalvelujen yhteydessä. Kyseisessä tilassa toimi useampi järjestö ja tilaa oli rajallisesti. Tilaongelmat ratkesivat ainakin toistaiseksi vuonna 2017, kun Sunitilta, tietotekniikka-alan komponenttien valmistukseen erikoistuneelta yritykseltä, vapautui varastotilaa tuotantoprosessin muuttuessa. Sunit tarjosi tilavat ja mukavat kokous- ja varastotilansa unicefilaisten käyttöön.

Mikä motivoi Kajaanin vapaaehtoisia?

Kajaanin vapaaehtoisia motivoi UNICEFin toimintaan halu auttaa sodissa kärsiviä lapsia, kokemus yhteisen toiminnan henkilökohtaisesta palkitsevuudesta ja UNICEF järjestönä. Osalla nykyisistä vapaaehtoisistamme on henkilökohtainen kokemus sodasta, sillä he ovat viettäneet lapsuutensa sotavuosina. Muisto niukoista ja epävarmoista ajoista oli niin vahva, että se motivoi heitä UNICEFin vapaaehtoisiksi. *'Nyt on minun vuoroni, minulla on nyt mahdollisuus auttaa.'* Viime aikoina tiedotusvälineissä toistuvat sotauutiset koskettavat erityisesti niitä jäseniämme, joilla on lapsuudenajan kokemuksia sodasta. Ryhmämme vanhin, joka on 95-vuotiaaksi saakka osallistunut vapaaehtoistyöhön monissa eri rooleissa, kuten sihteerinä, rahastonhoitajana, lipaskerääjänä ja tuotemyyjänä, on sota-ajan lapsi ja sotaorpo. *'Sota ei unohdu'*, hän sanoo ja muistelee, miten hän 8-vuotiaana lapsena luki sanomalehdestä keittiössä kiireisenä taloustöitä tekevälle mummolleen uutisia sodan etenemisestä - ja pelkäsi. Häntä surettaa sotien seurauksista kärsivien lasten osa: *'Uskomatonta, miten Gazan lapset kärsivät'*. Ukraina on tuonut sodan lähelle kajaanilaisia, koska kaupunkiin on muuttanut ukrainalaisia perheitä ja Ukrainan avustustyö on näkyvää.

Kasvun paikka teille molemmille!

Ryhdy UNICEF-vapaaehtoiseksi

Näyttelijä Eija Ahvo
UNICEF-vapaaehtoinen

Noin kolme miljoonaa lasta vuodessa kuolee puhtaan veden puutteeseen. Silti yhä useampi lapsi saa juoda puhdasta vettä, saa paremmat mahdollisuudet terveeseen kasvuun ja turvalliseen elämään. Jokainen UNICEF-vapaaehtoinen on mukana tekemässä näitä tekoja, jotka muuttavat maailman.

Sinuakin tarvitaan. Tule kuulemaan UNICEFin vapaaehtoistyöstä tiistaina 9.11.2004 kello 18.00-20.00 Kajaanin kirjaston Mielikkisaliin, Kauppakatu 35 (Kruununpuodinmäki).

Tervetuloa!

unicef

Alkuvuosina jäseniä hankittiin järjestämällä julkisia rekrytointitilaisuuksia, joissa vieraili myös UNICEFin työntekijöitä. Niissä kerrottiin UNICEFin toiminnasta ja tarjottiin mahdollisuutta tulla mukaan toimintaan. Silloin oli periaatteena, että kaikki ryhmään liittyneet vapaaehtoiset sitoutetaan toimintaan antamalla heille vastuuta *'jos ei anna omaa tehtävää, jää helposti pois toiminnasta'*. Esimerkiksi pääsiäiskorttien myynti saattoi olla jonkun ensimmäinen tehtävä. Viime vuosina uudet vapaaehtoiset ovat tulleet toimintaan eläkkeelle jäätyään jonkun vapaaehtoisryhmän jäsenen houkuttelemana. Eräs isoäiti kiinnostui laajemmin maailman lasten hädästä tultuaan Etiopiasta adoptoidun lapsen mummiaksi. Muutama on hakeutunut UNICEFin toimintaan, koska on kokenut UNICEFin tekevän hyödyllistä työtä ja on halunnut verkostoitua ja saada uusia tuttuja ja ystäviä.

UNICEFin toimintaan mukaan tuleminen on auttanut muualta Kajaaniin muuttaneita sopeutumaan paikkakunnalle. Vapaaehtoisten yhteinen kokemus on, että antaessaan aikaansa ja osaamistaan hädänalaisten lasten auttamiseen saa itselleen hyvää mieltä ja energiaa – siitäkin huolimatta, että keräyslippaan kanssa seisominen kävelykadulla

tai Prismassa jouluruuhkan huminassa joskus väsyttää. Vapaaehtoiset arvostavat Suomen UNICEFin toimistolta saamaansa tukea. He kokevat tulevansa kuulluiksi, heitä tuetaan ja kannustetaan ja heidän työpanostaan arvostetaan.

Ryhmämme on saanut Innostus-tunnustuksen vuonna 2021 ja Sotkamon hyväntekeväisyys-golftapahtuman järjestäjät saivat tunnustuksen vuonna 2024. Lisäksi yksittäisten vapaaehtoisten pitkäaikainen työ on huomioitu Suomen UNICEFin ansiomerkeillä.

UNICEFin järjestämiin koulutuksiin osallistuneet ovat todenneet ne erinomaisiksi. Ilmapiiri UNICEFin vapaaehtoisille järjestämissä tilaisuuksissa on positiivinen, lämmin ja kannustava, erityisesti vuositapahtumassa. Samanlainen hyväksyvä ilmapiiri on tullut tutuksi myös eri paikkakuntien UNICEF-vapaaehtoisten yhteistapaamisissa. Näistä esimerkkinä mainittiin Kokkolan UNICEFilaisten tapaaminen kumppanuusvuotta valmisteltaessa ja Joensuun ja muiden Itä-Suomen alueen toimijoiden tapaamiset. Rohkaisevia ovat olleet myös pääsihteerien ja muiden UNICEFin työntekijöiden vierailut vuosien varrella.

Kajaanilainen vapaaehtoinen kokee olevansa osa isoa suomalaista ja kansainvälistä verkostoa tehdessään omalla paikkakunnallaan työtä UNICEFin hyväksi. Vapaaehtoiset ovat ylpeitä edustamastaan järjestöstä, UNICEFista, ja arvostavat sen tekemän avustustyön korkealle. UNICEF on kansainvälinen järjestö ja toimii maailmanlaajuisesti ja siksi se *'auttaa enemmän kuin joku muu järjestö, koska sillä on leveät hartiat'*.

Kohti tulevaisuutta

Pienten alkujen päivien jälkeen Kajaanin UNICEF-ryhmän toiminta on jatkunut jo 30 vuotta. Toiminnassa on tunnistettavissa erilaisia vaiheita. Toiminta ensimmäisen 15 vuoden aikana oli vireää ja aktiivista, ja jäsenmäärä kasvoi ollen korkeimmillaan 55 vuonna 2007. Vuosittainen keräystuotto vaihteli markka-aikana 68 000–145 000 mk:n välillä ja vuoden 2002 euroon siirtymisen jälkeen 13 000–43 000 €:n välillä. Kumppanuusvuoden toiminta oli tuloksiltaan merkittävä. Jälkimmäisellä 15-vuotiskaudella toiminta tasoittui, kun perustajajäsenet alkoivat ikääntyä ja jäsenmääräkin laski alle 30. Vuosittaiset tapahtumat harvenivat ja keräystuotto vaihteli 9200 € - 13 700 €:n välillä ollen useampana vuonna n. 10 000 €. Korona-ajan jälkeen toimintaan on tullut uusia jäseniä, varainkeruu on saanut uusia muotoja ja vuosittaiset keräyssummat ovat nousseet 20 000 euron tuntumaan. Kajaanin unicefilaiset ovat keränneet noin 625 000 euroa 30-vuotisen toimintansa aikana.

Varainkeruun tuotto luovutetaan Suomen UNICEFille, joka käyttää sen UNICEFin pitkäjänteisiin kehitysohjelmiin ja hätäaputyöhön. Sotkamon kehittämisprosessi lapsiystävälliseksi kunnaksi on merkittävää, koska siinä työstedään määrätietoisesti ja tavoitteellisesti kunnan toiminnan rakenteita lapset huomioiviksi. Tämän ajan Kajaanin UNICEF-ryhmän vapaaehtoiset tuntevat hiljaista kunnioitusta rohkeita, sitkeitä ja ahkeria perustajajäseniään kohtaan. He ovat avanneet tien monia yhdistävään ja tuloksekkaaseen vapaaehtoistyöhön.

Kajaanin UNICEF-vapaaehtoisten työpanosta tarvitaan jatkossakin, sillä Suomen UNICEF on nyt samanlaisessa tilanteessa kuin Kajaanin UNICEF-vapaaehtoisryhmän perustamisen aikaan: kehitysyhteistyövaroja leikataan. Suomi käyttää julkiseen kehitysyhteistyyöhön noin 0,36 % bruttokansantuotteesta, ja vähentää humanitaarista apua noin 130 miljoonalla eurolla ensi vuonna. Kehittyvien maiden hyväksi käytettävän avun määrä vähenee myös kansainvälisesti, sillä useimmat länsimaat leikkaavat kehitysyhteistyövarojaan. Samaan aikaan humanitaarista apua tarvitsevien lasten määrä on historiallisen korkea.

Ryhmämme koostuu pääasiassa eläkkeellä olevista henkilöistä. Miten saisimme rekrytoitua nuoria ja keski-ikäisiä mukaan toimintaan, sillä he ovat työ- ja perhe-elämän pyörteissä ja miettivät tarkkaan, mihin aikansa ja voimavaransa käyttävät. Vapaaehtoistyön luonteen vuoksi olisi hyvä, että toiminnassa olisi monen ikäisiä ihmisiä.

Toimintamuotojemme kehittäminen on myös ajankohtainen asia. Ovatko lipaskeräykset tämän päivän toimintatapa, kun ihmisillä ei ole lompakoissaan käteistä rahaa? Pitäisikö toiminta rakentaa erilaisten tapahtumien ja niihin sisältyvän tuotemyynnin varaan? Ryhmän toiminnan alkuvuosina, kuten myös kumppanuusvuonna, vapaaehtoiset järjestivät useampia konsertteja vuosittain yhteistyössä UNICEFin hyvän tahdon lähettiläiden tai paikallisten orkestereiden, musiikkiluokkien, tanssioppilaiden, teatterin ja kuorojen kanssa. Tilaisuuksien lipputulot annettiin UNICEFille ja tuotemyynnistä ja tarjoilusta tuli lisätuloja. Vaikuttamistyö vaatii jo nyt ja tulevaisuudessa vielä enemmän huomiota. Digitaaliset alustat ja some ovat pääasiallisia tiedotuskanavia alkuajan painettujen julkaisujen sijasta. Yhteistyön uudelleen virittäminen koulujen kanssa tavoittaisi ison joukon nuoria.

Voimme palata pienten alkujen ja kumppanuusvuoden päiviin.

